

รายงาน การเฝ้าระวังโรคประจำสัปดาห์

WEEKLY EPIDEMIOLOGICAL SURVEILLANCE REPORT

DIVISION OF EPIDEMIOLOGY MINISTRY OF PUBLIC HEALTH

สารบัญ CONTENTS	รายงานเบื้องต้นการระบาดของโรคแอนแทรกซ์ที่จังหวัดสุรินทร์ พิษของ Carbon Monoxide จากเครื่องล้างที่ใช้ น้ำมันเบนซินเป็นเชื้อเพลิง บริเวณลานจอดรถ ชั้นใต้ดิน , เมืองวอชิงตัน ดี.ซี. พ.ศ.2537	593 601
--------------------	---	------------

รายงานเบื้องต้นการระบาดของโรคแอนแทรกซ์ที่จังหวัดสุรินทร์

ความเป็นมา

อนุสนธิจากข่าวหนังสือพิมพ์ "ข่าวสด" ฉบับประจำวันที 7 กันยายน 2538 รายงานว่า มีโรคแอนแทรกซ์ระบาดที่อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ เมื่อปลายเดือนสิงหาคม 2538 มีผู้ป่วยประมาณ 60 คน สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุรินทร์ ได้แจ้งเรื่องนี้ให้กองระบาดวิทยาทราบทางโทรศัพท์ เมื่อวันที่ 13 กันยายน 2538 กองระบาดวิทยาจึงได้ส่งผู้ชำนาญการพร้อมแพทย์จากโครงการฝึกอบรมแพทย์เฉพาะทางสาขาเวชศาสตร์ป้องกัน แขนงระบาดวิทยา ออกสอบสวนโรคในท้องที่อำเภอกาบเชิงร่วมกับเจ้าหน้าที่ระบาดวิทยาจังหวัดสุรินทร์ เจ้าหน้าที่จากโรงพยาบาลชุมชนกาบเชิง และปศุสัตว์อำเภอกาบเชิง เมื่อวันที่ 14 -15 กันยายน 2538

ผลการสอบสวนโรคเบื้องต้น

1. พบว่าโรคแอนแทรกซ์เกิดขึ้นในสัตว์ก่อน ในหมู่ที่ 1 หมู่ที่ 3 หมู่ที่ 9 และหมู่ที่ 10 ตำบลกาบเชิง อำเภอกาบเชิง มีกระบือตายทั้งสิ้น 8 ตัว ในจำนวนนี้ 6 ตัว เจ้าของสัตว์ฆ่าและซากแบ่งเนื้อเอาไปขายเพื่อปรุงเป็นอาหารกินกันในท้องที่ดังกล่าว และหมู่บ้านใกล้เคียง ส่วนอีก 2 ตัว ปศุสัตว์อำเภอกาบเชิงได้รับแจ้งจากชาวบ้านก่อน จึงไม่อนุญาตให้เปิดซากนำเนื้อไปใช้เพื่อการบริโภค และสั่งให้ฝังซากโดยเร็วเพื่อป้องกันการระบาดของโรคนี้

การเกิดโรคในสัตว์พบกระบือป่วยตายตัวแรกประมาณกลางเดือนมิถุนายน 2538 ที่หมู่ที่ 3 ตำบลกาบเชิง ต่อจากนั้นก็ทยอยกันป่วยตายอีก 3 ตัว ในหมู่บ้านนี้ แล้วติดต่อแพร่กระจายไปยังกระบือในหมู่ที่ 10 หมู่ที่ 1 และหมู่ที่ 9 ซึ่งอยู่ใกล้เคียงกับหมู่ที่ 3 จากการนำเนื้อสัตว์ติดโรคเข้าไปขายพบกระบือป่วยตายตัวสุดท้ายที่หมู่ที่ 9 เมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2538

2. พบผู้ป่วยในเบื้องต้น 116 คน ใน 2 หมู่บ้าน แยกเป็นผู้ป่วยแอนแทรกซ์ระบบผิวหนัง 33 คน ระบบทางเดินอาหาร 83 คน ส่วนมากอายุอยู่ในวัยทำงานคือ 25 - 44 ปี

3. ปศุสัตว์อำเภอกาบเชิงได้เก็บชิ้นเนื้อ กระดูก และเลือดจากกระบือที่ตายส่งไปตรวจวินิจฉัยที่ศูนย์วิจัยและชันสูตรโรคสัตว์ทำพระ จังหวัดขอนแก่น ผลปรากฏว่า พบเชื้อแอนแทรกซ์จากตัวอย่างดังกล่าว

การควบคุมป้องกันโรค

1. ปศุสัตว์จังหวัดสุรินทร์ได้ประกาศให้ตำบลกาบเชิง อำเภอกาบเชิง เป็นเขตติดโรคแอนแทรกซ์แล้ว ผู้ใดต้องการนำสัตว์เข้า-ออกจากท้องที่นี้จะต้องแจ้งพนักงาน เจ้าหน้าที่ ก่อนทุกครั้ง
2. ปศุสัตว์อำเภอได้ทำการฉีดวัคซีนป้องกัน โรคนี้ในวัวควาย ในท้องที่ดังกล่าวและเขตข้างเคียงแล้ว
3. เจ้าหน้าที่ของฝ่ายสาธารณสุข และฝ่ายปศุสัตว์ได้ให้สุศึกษาและชี้แจงถึงอันตรายของโรค และแนวทางการปฏิบัติเมื่อพบว่ามีสัตว์ป่วยตายในท้องที่
4. ขณะออกไปสอบสวนโรค ไม่ปรากฏว่ามีสัตว์และผู้ป่วยใหม่จากโรคนี้

สรุปและวิจารณ์ผล

1. การเกิด โรคครั้งนี้ มีแมว 1 ตัว และสุนัข 5 - 6 ตัว ตายในหมู่ที่ 1 และหมู่ที่ 9 หลังจากกินเนื้อกระบือดิบที่ตายเอง 2 - 3 วัน ซึ่งการที่มีสัตว์ตายพร้อม ๆ กันหลายตัวในเวลารวดเร็วอย่างนี้ พบได้เฉพาะในโรคแอนแทรกซ์เท่านั้น
2. การวินิจฉัยโรคในผู้ป่วยแอนแทรกซ์ระบบผิวหนังรายแรก ยังมีการสับสนกับโรคสครับไทฟัส เพราะการดู Black Eschar อย่างเดียว ทำให้เกิดการผิดพลาดได้ เป็นผลให้การควบคุมป้องกันโรคในสัตว์ล่าช้า เกิดการระบาดของโรคไปในอีกหลายหมู่บ้าน
3. การค้นหาสัตว์ป่วยตายตัวแรกยังไม่อาจสรุปได้ว่า เกิดจากเชื้อแอนแทรกซ์ที่มีอยู่เดิมในท้องถื่นมาก่อน หรือเกิดจากการที่ประชาชนนำสัตว์ไปซื้อขายแลกเปลี่ยนกัน ที่ตลาดกลางค้าสัตว์ที่อำเภอศรีขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์ แล้วนำสัตว์ป่วยเข้ามาแพร่เชื้อในหมู่บ้าน หรือจากการที่ชาวบ้านนำเนื้อสัตว์ติดโรคจากฝั่งประเทศเขมรเข้ามาในหมู่บ้านก็ได้

ข้อเสนอแนะ

1. ให้สุศึกษาเรื่องโรคนี้แก่ประชาชนในท้องที่ รวมทั้งครู-นักเรียนตามโรงเรียนต่าง ๆ ที่อยู่ในเขตอำเภอกาบเชิงอย่างต่อเนื่อง 4 - 5 ปี
2. ให้ติดตามเฝ้าระวังโรคนี้อย่างต่อเนื่องทั้งด้านสาธารณสุขและด้านปศุสัตว์
3. มีการเข้มงวดกวดขันในการเคลื่อนย้ายสัตว์เข้า-ออกจากท้องที่เกิดโรค รวมทั้งการนำเข้าสัตว์จากประเทศเขมรผ่านทางด่านช่องจอม อำเภอกาบเชิง
4. เห็นควรให้มีการสอบสวนโรคเพิ่มเติมเพื่อหารายละเอียดอีกครั้งหนึ่ง

ผู้รายงาน

นายสัตวแพทย์ประวิทย์ ชุมเกษียร